

MANIFEST DESTINY: AMERİKA'NIN KADERİ

(HAKAN ÇOPUR)

MANIFEST DESTINY: AMERİKA'NIN KADERİ

Hakan Çopur

Amerika Birleşik Devletleri'nin bugünkü konumuna nasıl ulaştığını anlamaya ilişkin her tartışma, Amerika'nın köklerine atıf yapmak durumundadır. *Manifest Destiny*, Amerikan ulusunun kaderinin ne olduğuna/olabileceğine ilişkin belki de en önemli inanç olarak kabul görmektedir. *Manifest Destiny*, Birleşik Devletler'in, tarihin seyri içinde 'kutsal bir misyonla tayin edilmiş olduğu' inancıdır. 19. yüzyıl boyunca derinden derine hissedilen bu inancın, *Amerikan ruhunun* aslî bir unsuru olarak hâlâ varlığını sürdürdüğü düşünülmektedir. Bu inanç, önceleri, Amerikalıların kıtanın kuzeyi boyunca Pasifik'e kadar ulaşmaları amacına yönelik bir anlam taşıırken daha sonraları (özellikle 20. yüzyılın başından itibaren) tüm dünyayı kapsayacak daha geniş bir anlama dönüş(türül)müştür.

İlk olarak New York Gazetesi yazarı John L. O'Sullivan tarafından 1839 yılında sözcüklere dökülen bu inanç, o günden sonra O'Sullivan'ın makalesine atıfla anılmaktadır. *Manifest Destiny*, Amerikan *istisnacılığını*, *milliyetçiliğini* ve *yayılmacılığını* bir araya getiren genel bir anlayış olarak kabul edilmektedir. Bu anlayışa göre Amerika, *kutsal bir misyonla*, dünyanın diğer tüm uluslarını Hakikatin kaynağına çağırarak bir konumda bulunmalıdır. Bu 'yüce görev' için Amerika'nın ilahî olarak tayin edilmiş olduğu inancı, *Manifest Destiny*'nin temel nosyonunu oluşturmaktadır. Yani Amerika'nın kaderi, bu *yüce misyonu* ifâ etmektir. Bu bakımdan günümüz Amerika'sının insanlık tablosu içindeki yerinin *Manifest Destiny* bağlamında yeniden düşünülmesi ve tartışılması gereken bir dönemde olduğumuzu söylemek, bu inancın temellerine aykırı olmasa gerek.

Manifest Destiny, Amerika'nın doğuşunu tarih içinde müstesna bir yere konumlandırmaktadır. Bu konum, 'ilahî olarak' tayin edildiği için, değiştirilemez bir konumdur. Bu bakımdan Amerika'nın doğuşu, yeni bir tarihin başlangıcıdır. Zira tarih, *Manifest Destiny*'ye göre, "Amerika'nın doğuşunu müjdelemektedir ve gelecek, adalet ekseninde kurulan Amerika'nın tarihi olacaktır."

Eşitlik, özgürlük ve kişisel haklar, bu inancın temel unsurları olarak görülmektedir. Amerika'nın tüm bu unsurların önce kendi içinde uygulayıcısı, sonra da diğer uluslar için temsilcisi olduğuna inanılmaktadır. Bu bağlamda *Manifest Destiny*, eski dünyanın monarşi ve aristokrasiye bulaşmış kötü yönetimlerinden uzak bir biçimde inşa edilen Amerikan sisteminin, geleceğin efendisi olacağını ifade etmektedir. O hâlde, eğer Amerikan sisteminin insanlığın vicdanındaki yeri bugün ciddi biçimde sorgulanıyorsa, o zaman gelecek kendisine belki de başka bir efendi arayacaktır. Ancak eğer Amerika, "insanoğluna ilahî ilkelerin ne kadar muhteşem olduğunu göstermek üzere tayin edilmiş" ise, "Amerika'nın kurucuları, bu yüce misyonun farkında" ise ve "Amerikan ulusu, Hakikatin aydınlık ışığında yolunu görerek adımlarını atmakta ve insanlığın geleceğini inşa etmekte" ise o hâlde belki farklı bir gelecek üzerinde konuşmaya başlayabiliriz. İnsanlık, insanlığı aydınlatacak ilahî ışığı taşıyan insanların peşinden gitmeye her zaman razıydı; *Manifest Destiny* bu gücün artık Amerika'da olduğunu iddia ediyor; bakalım insanlık bu konuda ne diyecek...!

John L. O'Sullivan
Manifest Destiny
1839

Amerikan halkının birçok farklı ulustan kaynaklanan köklere sahip olmasına rağmen, tamamen insan eşitliği ilkesi üzerine inşa edilmiş olan Ulusal Bağımsızlık Deklarasyonu'nu ilan etmesi, diğer uluslar göz önüne alındığında bizim apayrı bir yerimizin olduğunu göstermektedir. Gerçekten, biz, geçmişteki halkların herhangi birinin tarihiyle ve tüm eski çağların sevap ve günahlarıyla da çok az bir bağlantıya sahibiz. Tam aksine, ulusumuzun doğuşu yeni bir tarihin başlangıcıydı: Bizi geçmişten ayırarak sadece ve sadece geleceğe bağlayan şey, daha önce denenmemiş olan politik bir sistemin kurulması ve geliştirilmesiydi. Ulusal, politik ve ahlaki alanda insanın doğal haklarının bugüne kadarki gelişimine bakarak, ülkemizin *geleceğin büyük ulusu* olarak tayin edilmiş olduğunu güvenle söyleyebiliriz.

Bu böyle tayin edilmiştir; çünkü bir ulusun üzerine inşa edildiği mükemmel ve evrensel eşitlik ilkesi onun kaderini de belirler. Bu ilke tüm maddi dünyanın süreçlerini yönetir. O aynı zamanda ruhun vicdani yasasıdır – yani insanın insana karşı görevini ve nihayetinde insanın insan olarak haklarını doğru ve tam bir biçimde tanımlayan apaçık bir ahlakın emirleridir. Bununla birlikte bir ulusun mutluluğunu, büyüklüğü ve kalıcılığını sağlayan tarihsel olaylarla dolu gerçek tarihi, yönetim sistemindeki demokratik eşitlikle her zaman orantılı olmuştur...

İnsan özgürlüğünün, uygarlığın ve saflığın tarafında yer alan kişi, nasıl olur da eski çağların monarşi ve aristokrasilerine yönelebilir ve onların varlığından acı duymaz? Hangi hayırsever, insanoğluna reva görülen baskıları, zalimliği ve adaletsizliği tasarlayabilir ve bunları geçmişten gelen ahlaki korkuyla değiştirmez?

Amerika daha güzel işler yapmak için tayin edilmiştir. Tüm ulusların ezilmiş insanların, vicdan haklarının, kişisel oy hakkının ve insanlığın müdafa edilmesi dışında bizim muharebe meydanı hatıramızın olmaması, sahip olduğumuz benzersiz şerefın nişanıdır. Gerçek tarihimiz, yüzbinlerce insanın diğerlerini öldürdüğü hiçbir korkunç katliam içermemektedir; aynı şekilde imparatorlara, krallara, asillere ve kötülere kurban olup aldatılan ve adına kahraman denen insanlardan da bahsetmemektedir. Bizim, ülkesini ve özgürlüğünü müdafa eden ve fakat taca tahta arzu duymayan vatanseverlerimiz vardır. Amerikalılar nüfusun azaltılması gibi kötü emeller beslenmesinden ve terkedilmişliğin daha geniş ve uzak yerlere yayılmasından ıstırap duymuşlardır; çünkü insanoğlu yüce bir makamda olmalıdır.

Bizim, geçmiş zamanların tüm örneklerinden sakınma dersleri dışında onunla bir ilişkimiz yoktur. Engin gelecek, tarihimizden dolayı bizim mücadele alanımızdır. Biz bugün, zihnimize Tanrı'nın hakikatleri, kalbimize lütfekar amaçlar ve geçmişiyle kirlenmemiş apaçık bir vicdan ile daha önce yürünmemiş bir yola giriyoruz. Biz insanlığın ilerlemesinin ulusuyuz; kim bizim daha ileri adımlarımıza sınır koyacak? Tanrı'nın takdiri bizimledir ve buna başka hiçbir dünya gücü sahip değildir. Biz, ulusal deklarasyonumuzun daha ilk sayfasında ebedi hakikate işaret ediyoruz ve başka topraklarda yaşayan milyonlara Cehennem kapılarının (aristokrasi ve monarşi güçlerinin) ebedi hakikate üstün gelmeyeceğini ilan ediyoruz.

Sınırsız genişlikteki gelecek, Amerikan büyüklüğünün devri olacaktır. Kendi muhteşem zaman ve mekan alanında ulusların ulusu -Amerikan ulusu- insanoğluna ilahi ilkelerin mükemmelliğini göstermek ve dünyada En Yüksek (Kutsal ve Hakikat) olana ibadet etmeye adanan en yüce tapınağı kurmak üzere tayin edilmiştir. Onun zemini bir yarımküre, tavanı ise

yıldızlarla süslü Cennetlerin seması olacaktır. Onun birleşimi, Yüz milyonlarca mutlu insanı bir araya getiren ve başka hiçbir insanı efendi olarak görmeyen birçok Cumhuriyetin Birliğidir. Bu Birlik, Tanrı'nın, eşitliğin doğal ve ahlaki yasası olan kardeşlik yasası tarafından yönetilir; "çünkü barış ve iyi niyet onların içindedir." ...

Evet, biz gelişimin, bireysel özgürlüğün ve evrensel oy hakkının ulusuyuz. Birleşik Devletler'in kutup yıldızı hakların eşitliğidir: bireylerin karşılıklı eşitliğinin enfes örneği. Hakikat nurunu saçarken biz, bir meseleyi çözmeden diğerini bozmadığımız sürece yozlaşamayız. Biz, misyonumuzu yerine getirmek için adımlarımızı ileri doğru ve varlığımızın ilkesini geliştirmek için atmamız: vicdan özgürlüğü, kişi özgürlüğü, ticaret ve mesleği takip etme özgürlüğü, özgürlüğün ve eşitliğin evrenselliği. Bu bizim yüce kaderimizdir; doğanın ebedi ve ezeli ve kaçınılmaz neden-sonuç emirleri içinde bunu başarmak zorundayız. Tüm bunlar bizim, dünyada insanın kurtuluşunu ve ahlaki itibarı inşa etmek için, gelecek tarihimiz olacaktır: değiştirilemez hakikat ve Tanrı'nın lütfu. Hakikatın aydınlatıcı ışığından uzak kalmış dünya halklarına karşı bu kutsanmış görev için Amerika seçilmiştir. Ve onun yüksek örneği, kralların, baş papazların ve oligarkların tiranlığının ölümü üzerine şiddetle vuracaktır. Ve bir otlaktaki hayvanlarınkinden daha fazla gıpta edilecek çok ender bulunur bir mevcudiyetin devam ettiği barışın ve iyi niyetin güzel haberlerini taşıyacaktır. Öyleyse, bundan sonra, kim bizim ulusumuzun, geleceğin büyük ulusu olarak tayin edildiği hususunda şüphe edebilir?